

Struma

Årsak

Struma betyr forstørret skjoldbruskkjertel, og det kan gi plager som skyldes at den forstørrede kjertelen trykker på organer omkring den, som spiserøret (svelgplager), luftrøret (pustebesvær) eller stemmebåndsnerven (heshet). Skjoldbruskkjertelen veier normalt omkring 20-35 g. Vekst av kjertelen er en reaksjonsmåte på ulike sykdomsprosesser, som regel godartede.

Ved struma kan stoffskiftet være normalt, forhøyet eller lavt, avhengig av hvilken sykdom som foreligger. Før en operasjon er det viktig at stoffskiftet er normalt. Et eventuelt forhøyet stoffskifte må være behandlet og brakt under kontroll med medisiner. For høyt stoffskifte (tyreotoksikose) kan også være en grunn til operasjon, når det er vanskelig eller uhensiktsmessig å behandle bare med medikamenter. I noen tilfeller opererer man for å få en sikker diagnose av en knute (svulst) i skjoldbruskkjertelen.

Om inngrepet

Ved operasjonen fjernes hele kjertelen eller bare den forstørrede/syke halvdelen, avhengig av hvilken tilstand som foreligger. Hvis hele kjertelen er fjernet, vil man trenge livslang behandling med tyroksintabletter. Hvis bare en del av kjertelen er tatt bort, er det som oftest ikke nødvendig å bruke tyroksin. For å forvise seg om det, bør det tas blodprøver hos fastlegen et par ganger i løpet av det første året etter operasjonen. Det som blir fjernet under operasjonen, blir alltid undersøkt av patolog her på sykehuset. Resultatet av vevsprøvene vil være klart innen kontrolltiden seks uker etter operasjonen.

Følger av inngrepet

Like ved skjoldbruskkjertelen ligger biskjoldbruskkjertlene, som styrer kalkstoffskiftet, vanligvis to fyrstikkhodestore kjertler på hver side. Når hele skjoldbruskkjertelen fjernes, kan blodtilførselen til biskjoldbruskkjertlene bli forstyrret. Det kan føre til at kalsium i blodet midlertidig blir lavere enn normalt. Noen ganger kan dette gi symptomer, oftest i form av en prikkende følelse omkring munnen og i fingrene. Dette går fort over hvis man tar to kalsium-brusetabletter oppløst i vann eller drikker litt melk. Hvis man ikke gjør dette, kan det en sjelden gang bli tendens til muskelkramper, men det vil også gå raskt over når man får kalsium. Det er en liten risiko (ca. 1%) for at tendensen til lavt kalsium kan bli langvarig, men bare når hele skjoldbruskkjertelen er fjernet. Det kan i så fall behandles med D-vitamintabletter og kalsium.

Mulige komplikasjoner

Det er alltid en mulighet for å skade nervene til stemmebåndene. Det vil føre til heshet. Stemmebåndene blir derfor undersøkt av øre-nese-halslege før og etter operasjonen. Oftest er skaden forbigående, men i vel 1% av tilfellene kan den være varig.

trygghet når du trenger det mest

Forberedelser til operasjon

- Blodprøver, eventuelt EKG og røntgenundersøkelse av lungene
- Samtale med turnuslege, sykepleier, anestesilege og kirurg
- Øre-nese-halslege: stemmebåndsundersøkelse
- Du må være fastende. Dette innebærer:
 - Du må ikke spise fast føde etter kl 2400.
 - Du kan drikke vann/saft/te/kaffe uten melk frem til 2 timer før oppmøte.
 - Du kan røyke, snuse, tygge tyggegummi eller suge på drops frem til 2 timer før oppmøte.
 - Medisiner som du skal ta på selve operasjonsdagen kan svelges sammen med et lite glass vann frem til 1 time før operasjonen. Hår fjernes fra operasjonsfeltet
- Dusj og rent operasjonstøy

Etter inngrepet

- Etter operasjonen blir du liggende på postoperativ avdeling i noen timer før du flyttes tilbake til avdelingen
- Du kan drikke og spise samme dag. Det kan være litt ubehagelig å svelge
- Du får medikamenter mot smerter eller kvalme ved behov
- Hvis det er lagt inn dren under operasjonen, fjernes drenet
- Stemmebåndene kontrolleres av øre-nese-halslege

Anslått lengde på sykehusopphold

- Vanligvis en eller to dager

Oppfølging

- Såret er lukket med innvendige sting som blir borte av seg selv. Plasterstrimlene nærmest såret bør sitte på til de løsner. Du kan dusje etter 1-2 dager - dusj med bandasjen på, ta bort bandasjen og la såret lufttørke før ny bandasje eventuelt legges på.
- Etter at plasterstrimlene er fjernet, kan det lønne seg å beskytte såret med en strimmel papirplaster på langs i et halvt år og å unngå sol direkte på halsen det første året, for at arret skal bli så pent som mulig.
- Ved tegn til infeksjon kan fastlegen eller legevakten kontaktes
- Kontroll på Kirurgisk poliklinikk seks uker etter operasjonen. Blodprøver tas hos fastlegen en uke før.

Sykemelding

Du får med sykmelding, resept på smertestillende og informasjonsskriv. Kalsiumbrusetabletter (for eksempel Calcium-Sandoz brusetabletter) tas ved behov og kan kjøpes uten resept.

trygghet når du trenger det mest